

Úkol

1. **Doplň do textu chybějící informace – využij nápovědu pod zadáním nebo informace dohledej. Nezapomeň použít slova a slovní spojení ve správném tvaru.**

ONEMOCNĚT; JOHANNA ROTTOVÁ; VESNICE; VESNICKÝ ROMÁN; JAN NERUDA;
PATRICIJSKÁ; RODIŠTĚ; PETR MUŽÁK; DCERA; NĚMECKÝ; BOŽENA NĚMCOVÁ

Karolina Světlá

(..... -))

Karolina Světlá, vlastním jménem, ač původem z města položila základy českému Narodila se v pražské rodině Rottových, v níž se jí dostalo výchovy. Prakticky do 14 let nepřišla do styku s vlasteneckou společností. Teprve její domácí učitel a později manžel ji seznámil s českým prostředím a českou literaturou. V polovině 50. let na Světlou silně zapůsobilo přátelství s, v níž viděla vzor ženy následující a uskutečňující své umělecké plány. Literární tvořivost v ní na jedné straně podnítila vlastní četba, na druhé straně duševní krize ze ztráty své Umělecké jméno Karolina Světlá přijala podle svého muže – podještědské, kam jezdila dlouhá léta na letní pobyt. Světlá udržovala více než pouhé přátelství s Na konci života těžce, což ztížilo její literární práci.

Literární dílo

a) **prózy z městského prostředí**

např.;

b) **prózy z venkovského prostředí – tzv.**

např.;

2. Doplň do textu vynechaná slovesa ve správném tvaru. U sloves použij přítomný čas.

přicházet, být, zamilovat se, pomáhat, považovat, přimět, umírat, provdat se, umírat, vyprávět, oženit se, bránit, slíbit, odcházet

Vesnický román (1867)

Vesnický román o nešťastném manželství a nenaplněné lásce Antoše Jirovce, který jako čeledín na statek starší ovdovělé rychtářky. Z úcty a vděčnosti ... s ní, ale život s žárlivou a sobeckou ženou pro něj nesnesitelný. Antoš do ušlechtilé Sylvy, prosté dívky, která mu snášet osamělost. Ve štěstí jim kromě rychtářky také Antošova matka, neboť manželství za nedotknutelné. proto Antoše vzdát se své lásky. Rychtářka a Sylva jí před smrtí, že ... za Antoše nikdy Sylva pak pracovat jako ošetřovatelka nemocných do kláštera, zlomený Antoš

3. Doplňte do textu vynechaná slovesa ve správném tvaru. U sloves použij přítomný čas.

vypravovat, zavraždit, svést, oklamat, proklínat, být, začít pít, týrat, seznámit se, vzít se, zlomit, sedávat, vázat se, být, zabloudit, vykoupit, překonat

Kříž u potoka

Hlavní postavou románu je Evička, která ráda u kapličky v lukách. Při jednom večerním sezení mlynářka příběh o zakletí rodiny Potockých, který k oné kapličce. První tragédií spojenou s tímto místem byla dvojnásobná vražda, při níž jeden z předků vlastního bratra a svou snoubenku. Druhé neštěstí spojeno s postavou Józy Kobosilové, která je jedním z Potockých a

..... proto rod Potockých, že žádné jejich manželství šťastné, každý Potocký pít a manželku. Pod dojmem vypravování Evička na statek Potockých a se Štěpánem, jedním ze tří prokletých synů další generace. a nakonec již téměř se naplňující kletbu. Ta jejich láskou a smrtí Štěpánova bratra Ambrože.

Shrnutí

Podle názoru Karoliny Světlé je venkovský lid mravně výš než pražská měšťanská smetánka, a proto se snaží zachytit jeho charakter. Světlá se snažila ukazovat život lepší, než jaký kolem sebe viděla. Hlavní postavou ještědských próz bývá žena, odhodlaná obětovat vlastní štěstí pro blaho jiných.

(Zdroj: POLÁŠKOVÁ, T.: *Literatura: přehled středoškolského učiva*, Třebíč: 2015, s. 97.)

Řešení

1. Doplň do textu chybějící informace – využij nápovědu pod zadáním nebo informace dohledej. Nezapomeň použít slova a slovní spojení ve správném tvaru.

ONEMOCNĚT; JOHANNA ROTTOVÁ; VESNICE; VESNICKÝ ROMÁN; JAN NERUDA;
PATRICIJSKÁ; RODIŠTĚ; PETR MUŽÁK; DCERA; NĚMECKÝ; BOŽENA NĚMCOVÁ

Karolina Světlá

(1830–1899)

Karolina Světlá, vlastním jménem **JOHANNA ROTTOVÁ**, ač původem z města položila základy českému **VESNICKÉMU ROMÁNU**. Narodila se v pražské **PATRICIJSKÉ** rodině Rottových, v níž se jí dostalo **NĚMECKÉ** výchovy. Prakticky do 14 let nepřišla do styku s vlasteneckou společností. Teprve její domácí učitel a později manžel **PETR MUŽÁK** ji seznámil s českým prostředím a českou literaturou. V polovině 50. let na Světlou silně zapůsobilo přátelství s **BOŽENOU NĚMCOVOU**, v níž viděla vzor ženy následující a uskutečňující své umělecké plány. Literární tvořivost v ní na jedné straně podnítila vlastní četba, na druhé straně duševní krize ze ztráty **SVÉ DCERY**. Umělecké jméno Karolina Světlá přijala podle **RODIŠTĚ** svého muže – podještědské **VESNICE**, kam jezdila dlouhá léta na letní pobyty. Světlá udržovala více než pouhé přátelství s **JANEM NERUDOU**. Na konci života těžce **ONEMOCNĚLA**, což ztížilo její literární práci.

Literární dílo

- a) prózy z městského prostředí

např. **PRVNÍ ČEŠKA, ČERNÝ PETŘÍČEK**

- b) prózy z venkovského prostředí – tzv. **JEŠTĚDSKÉ ROMÁNY**

např. **VESNICKÝ ROMÁN; KŘÍŽ U POTOKA**

1. Doplňte do textu vynechaná slovesa ve správném tvaru. U sloves použij přítomný čas.

přicházet, být, zamilovat se, pomáhat, považovat, přimět, umírat, provdat se, umírat, vyprávět, oženit se, bránit, slíbit, odcházet

Vesnický román (1867)

Vesnický román **VYPRÁVÍ** o nešťastném manželství a nenaplněné lásce Antoše Jirovce, který **PŘICHÁZÍ** jako čeledín na statek starší ovdovělé rychtářky. Z úcty a vděčnosti **SE** s ní **OŽENÍ**, ale život s žárlivou a sobeckou ženou **JE** pro něj nesnesitelný. Antoš **SE ZAMILUJE** do ušlechtilé Sylvy, prosté dívky, která mu **POMÁHÁ** snášet osamělost. Ve štěstí jim **BRÁNÍ** kromě rychtářky také Antošova matka, neboť **POVAŽUJE** manželství za nedotknutelné. **PŘIMĚJE** proto Antoše vzdát se své lásky. Rychtářka **UMÍRÁ** a Sylva jí před smrtí **SLÍBÍ**, že **SE** za Antoše nikdy **NEPROVDÁ**. Sylva pak **ODCHÁZÍ** pracovat jako ošetřovatelka nemocných do kláštera, zlomený Antoš **UMÍRÁ**.

2. Doplňte do textu vynechaná slovesa ve správném tvaru.

vypravovat, zavraždit, svěst, oklamat, proklínat, být, začít pít, týrat, seznámit se, vzít se, zlomit, sedávat, vázat se, být, zabloudit, vykoupit, překonat

Kříž u potoka

Hlavní postavou románu je Evička, která ráda **SEDÁVÁ** u kapličky v lukách. Při jednom večerním sezení mlynářka **VYPRÁVÍ** příběh o zakletí rodiny Potockých, který **SE VÁŽE** k oné kapličce. První tragédií spojenou s tímto místem byla dvojnásobná vražda, při níž jeden z předků **ZAVRAŽDIL** vlastního bratra a svou snoubenku. Druhé neštěstí **BYLO** spojeno s postavou Józy Kobosilové, která je jedním z Potockých **SVEDENA** a **OKLAMÁNA**.

PROKLELA proto rod Potockých, že žádné jejich manželství **NEBUDE** šťastné, každý Potocký **ZAČNE PÍT** a **TÝRAT** manželku. Pod dojmem vypravování **ZABLOUDÍ** Evička na statek Potockých a **SEZNÁMÍ SE** se Štěpánem, jedním ze tří prokletých synů další generace. **VEZMOU SE** a **ZLOMÍ** nakonec již téměř se naplňující kletbu. Ta **JE PŘEKONÁNA** jejich láskou a **VYKOUPENÁ** smrtí Štěpánova bratra Ambrože.

Shrnutí

Podle názoru Karoliny Světlé je venkovský lid mravně výš než pražská měšťanská smetánka, a proto se snaží zachytit jeho charakter. Světlá se snažila ukazovat život lepší, než jaký kolem sebe viděla. Hlavní postavou ještědských próz bývá žena, odhodlaná obětovat vlastní štěstí pro blaho jiných.

Poznámka

Studenti mohou k vyhledání odpovědí na otázky využít učebnici, ze které bylo čerpáno, popř. pracovat s kopií této kapitoly.